

SUMMARY IN ENGLISH

Previous lists of recoveries abroad of birds ringed in Greenland have been published in D.O.F.T. **41**, 1947, p. 141; **42**, 1948, p. 100; **43**, 1949, p. 251; **44**, 1950, p. 168; and **46**, 1952, p. 110. Of the new recoveries the following are particularly noteworthy: *Somateria spectabilis* from Cape Dorset. This locality is situated on the migration route through Hudson Strait followed in spring by the birds wintering in S.W. Greenland. Unfortunately the ringer did not distinguish between *S. spectabilis* and *S. mollissima*, and there is therefore a remote possibility that the bird in question is an ordinary Eider (*S. mollissima*). However, this species is not known to leave Greenland on its migration. *Fratercula arctica*: First record abroad, showing that this species like a number of other alcids follows the Labrador Current to the south. *Larus glaucoides*: No less than three transatlantic records, besides one from Labrador. Two of the four specimens have been ringed by Greenlanders, who unfortunately as a rule do not distinguish between *L. glaucoides* and *L. hyperboreus*. The two specimens in question may therefore belong to *L. hyperboreus*. However, *L. hyperboreus* is more stationary than *L. glaucoides*, and there is in my opinion no doubt about that only a *L. glaucoides*, and not a *L. hyperboreus*, would undertake a migration from Upernavik Distr. in N.W. Greenland as far south as to Labrador. *Oenanthe oenanthe*: A third transatlantic recovery. The recoveries of *Anser albifrons*, *Uria lomvia* and *Plectrophenax nivalis* bear out the results hitherto obtained in the study of the migration of the Greenland populations of these species.

MINDRE MEDDELELSER

Om ringmærkningens lovlighed.

Hverken jagtloven, reservatloven eller naturfredningsloven beskæftiger sig med ringmærkning. Den gældende jagtlov fra 1931 er i hovedsagen bygget over loven af 1894, og dels af denne grund, og dels fordi ringmærkning oprindeligt i det væsentlige foretoges på redeunger eller i fuglekøjer, har der tidligere ikke været nogen egentlig konflikt mellem ringmærkning og jagtlovens bestemmelser. Der har dog nu og da fra jagtberettigedes side været rejst tvivl om, hvorvidt ringmærkning af helt eller delvis fredede fugle i virkeligheden er tilladelig under hensyn til jagtlovens fredningsbestemmelser. Efter at man nu i stigende grad ringmærker voksne fugle, der fanges i fælder, kan der næppe være tvivl om, at dette er i strid med jagtlovens § 33, 1. stk., der uden for gårdsplads, indhegnet have og dyrehave m. m. forbyder at opstille fælder eller fangstredskaber på jorden. Hele spørgsmålet om ringmærkningens lovlighed har på foranledning af politiet i det sidste årstid været genstand for forhandling med landbrugsministeriet. Resultatet af disse forhandlinger er, at ringmærkning af

unger under forudsætning af, at disse umiddelbart efter mærkningen løslades, ikke betragtes som værende i strid med jagtlovens fredningsbestemmelser. Ringmærkning må dog kun finde sted med den pågældende grundejers og eventuelt jagtlejers tilladelse. Man kan altså ikke uden videre ringmærke på anden mands ejendom eller på offentlig ejendom uden forudgående henvendelse til ejeren eller den myndighed (f. eks. skovrider), under hvilken ejendommen sorterer. Det er forøvrigt Zoologisk Museums hensigt i fremtiden at udstede en særlig autorisation til enhver, der er berettiget til at mærke med museets ringe.

For så vidt angår opsætning og indretning af fangstredskaber har landbrugsministeriet med skrivelse af 10. marts 1955 meddelt Zoologisk Museum, at ministeriet med hjemmel i jagtlovens § 33, sidste stk. indtil videre vil give museet tilladelse til at indrette sådanne fangstindretninger under forudsætning af:

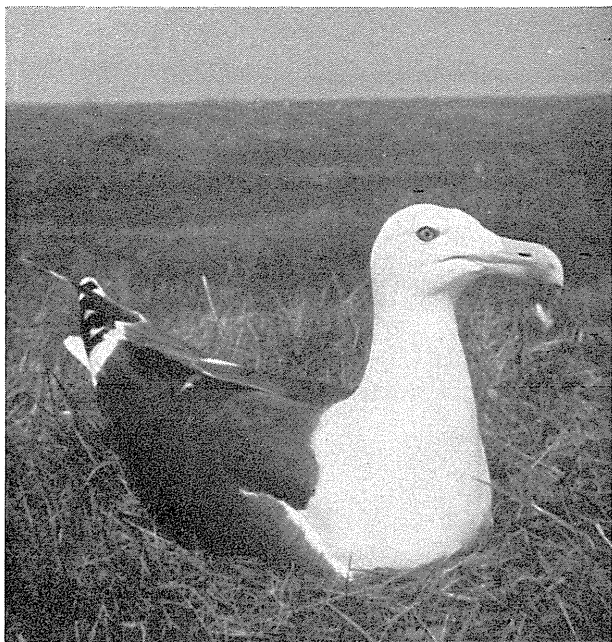
- 1) at de udelukkende anvendes til ringmærkning i videnskabeligt øjemed og med anvendelse af museets ringe;
- 2) at museet forsyner de med ringmærkning i forbindelse med sådanne fangstindretninger beskæftigede personer med fornøden autorisation gældende for eet år ad gangen;
- 3) at der hvert år inden udgangen af marts måned til landbrugsministeriet indsendes en fortegnelse over, hvor sådanne fangstindretninger opstilles, og hvem der er autoriseret til at foretage ringmærkning i forbindelse med disse;
- 4) at der til politimesteren i den politikreds, hvor fangstindretningerne indrettes, hvert år indsendes meddelelse om, hvor indretningerne er opstillet, hvem der er autoriseret til at ringmærke i forbindelse med disse, samt på steder, hvor der anvendes indfangede, fredede fugle som lokkefugle ved indfangningen, disses art og antal.

I nogle lande, f. eks. Tyskland, er ringmærkning overhovedet kun tilladt efter autorisation, men hertil haves formentlig ingen hjemmel i dansk lovgivning. Det må derimod utvivlsomt hilses med glæde fra alle sider, at man nu er nået frem til en ordning, som skaffer fornøden lovhjemmel for de nyere former for ringmærkning og i det hele mere ordnede forhold på dette område. Man er fra museets side i høj grad interesseret i, at interessen for ringmærkning blandt ornithologerne styrkes og øges, men må på den anden side også lægge vægt på, at der ikke kan rejses tvivl om lovligheden af det, der foretages.

R. SPÆRCK

Svartbag (*Larus marinus* L.) som ynglefugl på Saltholm.

I de senere år er udfarvede eksemplarer af Svartbag (*Larus marinus*) ofte iagttaget på Saltholm i yngletiden såvel af meddelerne som af andre. Således opgiver Sv. CHRISTOFFERSEN (*in litt.* okt. 1954) ialt 12 observationer alene fra månederne maj og juni i 1952, 1953

SV. CHRISTOFFERSEN fot.

Rugende Svartbag (*Larus marinus*), Saltholm, maj 1954.

og 1954, hvor der er set fra 2 til 6 gamle fugle tit midt inde på øen og under forhold, der kunne tyde på, at fuglene havde yngel.

På en ekskursion 13. maj 1954 iagttoges en gammel fugl, der under sin kredsen blandt Stormmågerne (*Larus canus*) viste påfaldende interesse for et bestemt område i terrænet. Her fandtes dens rede på en tue, bygget som en stor og grov stormmågerede, men ikke så høj og omfangsrig som Sølvmågens (*Larus argentatus*) rede oftest viser sig på Saltholm. Den indeholdt 2 æg. I de kommende dage iagttoges begge de gamle fugle ofte ved reden samtidigt; 25. maj var der språede æg og 26. maj 2 unger.

Siden GRILLS fund på Bosserne ved Samsø i 1871 (COLLIN og KJÆRBØLLING 1875, Skandinaviens Fugle) er Svartbagen i Danmark hidtil kun fundet ynglende på Knotten ved Læsø (S. RASMUSSEN, D.O.F.T. **25**, 1931, p. 125), på nogle sandrev ved Storholm syd for Læsø (L. SVENDSEN og R. HØRRING, D.O.F.T. **35**, 1941, p. 224) samt på Hirsholmene og i Stavnsfjord, Samsø (B. LØPPENTHIN, D.O.F.T. **39**, 1945, p. 1 og **41**, 1947, p. 116).

I meddelelse nr. 20 fra Naturfredningsrådets Reservatudvalg: Svartbagen (*Larus marinus* L.) i Læsø Området (FINN SALOMONSEN, D.O.F.T. **37**, 1943, p. 221) er samtlige danske redefund indtil 1943 gennemgået, nogle ynglebiologiske iagttagelser meddelt, ligesom det

oplyses, at yngleparrenes antal på holmene omkring Læsø er tiltaget en del siden 1930.

Følgende danske ægmål er publiceret:

Knotten 1930 (S. RASMUSSEN)

75,5 mm × 55,5 mm

76,0 » × 53,5 »

73,0 » × 56,3 »

Hirsholmene 1943 (B. LØPPENTHIN)

ca. 77 mm × ca. 55 mm

Hirsholmene 1944 (B. LØPPØNTHIN)

77,0 mm × 54,9 mm

De 2 æg fra Saltholm 1954 målte

79,2 mm × 55,8 mm

77,7 » × 54,5 »

Ved Zoologisk Museums velvilje har det været muligt at måle de 5 æg, der omtales i L. SVENDSENS og R. HØRRINGS meddelelse. Tallene er følgende:

82,9 mm × 57,2 mm

77,5 » × 54,4 »

76,3 » × 55,1 »

74,3 » × 52,4 »

73,6 » × 53,5 »

ANNIE LARSEN, F. BOLT JØRGENSEN

Forårstræk af Sandløber (*Crocethia alba* (Pall.)) på Fed 1954.

I forsommeren 1954 havde jeg sammen med andre ornithologer lejlighed til på Fed ved Præstø Fjord at iagttage et par bemærkelsesværdige forekomster af Sandløber (*Crocethia alba*), hvoraf den ene er meget ejendommelig på baggrund af denne arts sædvanlige forårstræk i Danmark.

Første iagttagelse fandt sted den 16. maj, hvor 4 ad. Sandløbere i sommerdragt blev set fouragerende ved Fedsøen. At de holdt til her er bemærkelsesværdigt, da Fedsøen er en brakvandssø med mudrede, starbevoksede bredder, altså naturforhold, som er meget ulig naturforholdene på de steder, hvor denne art ellers træffes hos os, nemlig sandstrande ud til åben sø. Endnu mere bemærkelsesværdigt bliver det, når man tager i betragtning, at Feds østkyst frembyder sådanne naturforhold på en strækning af 5–6 km. At disse fire Sandløbere valgte Fedsøen som rastplads på deres træk mod de fjerne nordlige ynglepladser, skyldes antagelig de samme forhold, som gør sig gældende ved de ifølge L. FERDINAND D.O.F.T. 47, 1953, p. 81 i Syd-Island gjorte observationer af nordtrækkende Sandløbere, der havde søgt rastpladser indtil 5 km fra kysten. L. FERDINAND drager den meget sandsynlige konklusion, at fuglene på en så fremskreden del

af trækket allerede er kommet i ynglestemning og derfor har opsøgt raststeder, der er af lignende beskaffenhed som ynglebiotopen.

Den anden observation i forsommeren 1954 blev foretaget den 6. juni. Denne gang drejede det sig om en delvis udfarvet Sandløber, som opholdt sig på den udstrakte vade ved Feds sydøstside, en typisk rastlokalitet for trækkende Sandløbere. Samme dag blev forøvrigt i Fedsøen iagttaget en udfarvet hun af Odinsbane (*Phalaropus lobatus*).

MAGNUS BANG HANSEN

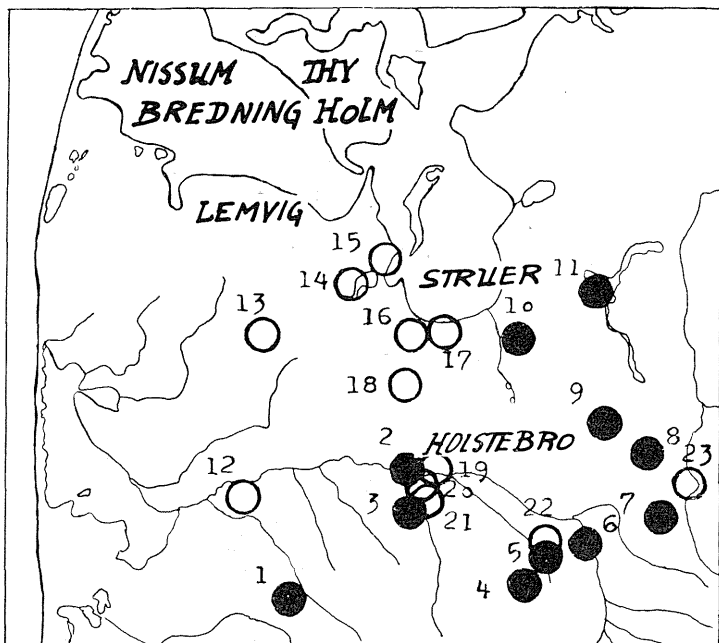
Hærfugle (*Upupa epops* L.) på Christiansø.

Den 10. og 11. august 1954 havde jeg rig lejlighed til at iagttage en Hærfugl (*Upupa epops*) på Christiansø. Den holdt gerne til nord ude ved lille verdens ende, hvor fiskerne har deres kartoffelmarker. Den var meget sky, men på Christiansø er der jo god lejlighed til at kunne skjule sig. På alle tider af dagen så jeg den både med rejst og nedslået top. Året før – medio april 1953 – havde en fisker iagttaget en Hærfugl på øen, men før den tid havde ingen fiskere erindring om at have set en sådan fugl¹).

GITZ-JOHANSEN

¹) Hærfuglen er tidligere nogle gange truffet på Christiansø. Red.

Ynglesteder (udfyldte cirkler) og andre lokaliteter for iagttagelser i yngletiden (åbne cirkler) af Sangdrossel i Ringkøbing Amts nordre dele.

Sangdrosslens (*Turdus e. ericetorum* Turton) udbredelse i den nordlige del af Ringkøbing amt.

De nyeste zootopografiske undersøgelser viser, at Sangdrosslen (*Turdus ericetorum*) mangler som ynglefugl i Thy (meddelt af konservator HARRY MADSEN). For at prøve at fastslå dens nordvestgrænse i Danmark har jeg gennemgået mine dagbøger med iagttagelser fra Holstebro-, Struer- og Lemvigegnen fra 1941 til 1951, og på grundlag heraf er tegnet det vedføjede kort.

De udfyldte cirkler angiver sikre ynglesteder, hvor reder med æg eller unger er fundet:

1. Straasø pl. Meget alm. ynglefugl. Statsskovrider S. LUND CHRISTIANSEN meddeler, at der i 1946 ynglede ikke mindre end 80 par i Straasø-Hoverdal plantager (C. M. POULSEN, D.O.F.T. **41**, p. 256).

2. Holstebro by. Flere par yngler i byens villahaver og parker. Redefund i 1950 ved Granbakken (8. maj: 2 unger).

3. Krogsdal pl., Nørre Felding. 29. juli 1948 fanget en flyvefærdig unge. Redefund i 1949 (24. juni: 3 unger).

4. Dalgaard pl., Lundby, Aulum. Redefund i 1944 (20. maj: 2 unger) og i 1945.

5. Vestergaard pl., Varhede, Aulum. 2 redefund i 1944 (26. maj: 4

unger og 8. juni: 4 unger) og 2 redefund i 1945 (2. maj: 3 unger og 5. juni: 5 unger).

6. Stovbæk krat, Aulum. Redefund i 1945 (22. april: 1 æg).

7. Sdr. Feldborg pl., 8. Nordre Feldborg pl. og 9. Borbjerg pl.: Meget alm. ynglefugl i alle 3 plantager.

10. Rydhave skov, Ryde. Adskillige ynglepar. Redefund 26. juni 1949.

11. Hjerl hede pl., Redefund i 1951 (21. maj: 4 unger).

De åbne cirkler angiver steder, hvor fuglen er set og hørt synge i yngletiden, men hvor der ikke er gjort redefund. Der er ingen tvivl om, at den yngler de fleste af disse steder:

12. Stenumgaard pl., Raasted. 4. maj 1950 og 21. april 1951.

13. Klosterhede pl. 26. juni 1950. Kun enkelte ynglepar.

14. Resenborg skov. 2. maj 1950.

15. Strandbjerggaard skov, Humlum. 13., 15. og 24. april 1949, 26. april 1950. Enkelte par.

16. Kvistrup skov. 4. april 1948 og 28. marts 1950.

17. Volstrup skov, Hjerme. 4. april 1948, 24. april 1949 og 28. marts 1950.

18. Ausumgaard pl., Sir. 18. april 1948, 24. april, 27. maj og 22. juni 1949.

19. Holstebro østre pl. 10. juni 1950.

20. Holstebro sdr. pl. 26. april 1949.

21. Skovlund pl., Tvis. 8. maj 1948, 26. maj 1949 og 6. maj 1951.

22. Nørskov pl., Aulum. 28. maj 1945.

23. Gindeskov krat, Haderup. 25. og 26. juni 1948.

Derimod har jeg aldrig i yngletiden set eller hørt syngende Sangdrossler i enen sydvest for Lemvig og egnen øst for Lemvig til trods for, at der her findes flere mindre pl. (bl. a. Hvistendal pl. i Gudum), og jeg har heller aldrig set den på Thyholm i yngletiden i de 2 år, jeg opholdt mig her (1945-47). Men den var ret alm. på træk forår og efterår.

Stud. mag. L. LYNEBORG JENSEN, der i årene fra 1948 til 1951 undersøgte fuglelivet på Struer-Lemvig-egnen meddeler, at han aldrig har fundet rede af Sangdrossel, og at han i yngletiden kun har truffet den i Klosterhede pl., Resenborg skov og Strandbjerggaard skov. Derimod bemærkede han den ikke i maj 1951 under optællinger i en række plantager i Bøvling og sognene nord herfor. Heller ikke i Rysensten park i Bøvling, der ellers huser en mængde sangfugle, blev arten bemærket.

Sangdrosslens nordvestgrænse går altså et stykke syd for Limfjorden (Nissum Bredning). Årsagen hertil er næppe, at den ikke har kunnet nå at brede sig til disse egne, hvorimod områdets ret barske og blæsende sommerklima muligvis spiller ind.

Iøvrigt har flere andre sangfugle (f. eks. Rødhals og Munk) en ejendommelig udbredelse i den nordlige del af Ringkøbing amt - et forhold, som fortjener opmærksomhed. ERNST TORP PEDERSEN

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula* (L.)) og Topmejse (*Parus cristatus* L.) i Svendborgegnen.

I tilslutning til stud. mag. JØRGEN FOGS meddelelser i D.O.F.T. 48, 1954, p. 129 om Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*) og Topmejse (*Parus cristatus*) i sydfynske skove kan jeg meddele, at et par af hver art blev iagttaget daglig i Sortebjergvænge ved Gudbjergskov i dagene 15.–19. april 1954. Dompap-hunnen blev set samlende fine rodtrævler i en tilstødende frugtplantage, medens hannen ophidset fulgte hende. En tredje dompap (hun) blev også set, så der er formodning for, at Sortebjergvænge rummer flere ynglepar; nogen rede blev ikke fundet. Topmejse-parret var i samme periode travlt beskæftiget med at samle materiale i form af mos til et redehul i en bøg i Sortebjergvængens udkant.

CARL MICHAEL PETERSEN

Traner (*Grus grus* (L.)) ved Lejre.

Den 16. juni 1954 iagttog jeg på en mark nord for pavillonon i Herthadalen ved Lejre 4 Traner (*Grus grus*); en af dem sås flyvende; også stemmen høstes. Tranerne blev stærkt generet af Viber og Krager.

VILH. KROGH

ANMELDELSER

HERMAN L. LØVENSKIOLD: Studies on the avifauna of Spitsbergen. (131 pp.). – Norsk Polarinstituts Skrifter nr. 103. Oslo 1954. Pris: 16.00 n. kr.

Dr. HERMAN L. LØVENSKIOLD har i 4 år (1948, 1949, 1950 og 1952) om sommeren som deltager i Norsk Polarinstituts ekspeditioner udført ornithologiske undersøgelser på Spitsbergen, hovedsagelig på dens vest- og nordside. I den foreliggende afhandling bringer forfatteren udførligt sine egne og sine ledsageres iagttagelser. I mange tilfælde giver han også i det indledende afsnit »General Notes« opsummerende oplysninger for de enkelte arter om deres forekomst og biologi på Spitsbergen. I det hele er 42 arter behandlet, det vil sige alle konstant ynglende arter og en del gæster. Flere hundrede fugleskind er blevet indsamlet og det er af særlig værdi for systematikere, at forfatteren for hvert eksemplar anfører vinge- og halelængde samt mål på næb og tarsus. Arbejdet vil blive hilst med glæde af alle, der er interesseret i arktisk fugleforskning og man ser med forventning hen til »A synopsis of the birds in the Svalbard area from 1598 up to recent times«, som forf. fortæller er under udarbejdelse. H. JOHANSEN

G. P. DEMENTIEV, N. A. GLADKOV *et al.*: Ptitsy Sovjetskogo Sojusa (Sovjetunionens Fugle) 1–6. (4147 pp.). – Moskva 1951–54. (Russisk). Pris: Ca. 200 rubler.

Endelig er russerne kommet frem med et stort og moderne værk over hele Ruslands fuglefauna. Man har længe savnet det. Der fandtes